

PARASITER LEISHMANIA MIKROSKOPI OCH ODLING

MEDICINSK BAKGRUND

Leishmaniasis orsakas av olika arter av *Leishmania*, som är intracellulära protozoer. Fjärilsmyggor av olika arter är vektor för smittan. Leishmaniasis förekommer med olika klinisk bild beroende av *Leishmania*-art, stam och värdfaktorer.

Kutan leishmaniasis (orientböld) orsakas av *L. major* (utbredning Afrika, Mellanöstern, södra f.d. Sovjetunionen), *L. tropica* (utbredning Mellanöstern, Centralasien), *L. aethiopica* (utbredning Etiopien, Kenya) och *L. mexicana* (utbredning Central- och Sydamerika). På platsen för bittet utvecklas en upphöjning eller ett sår som ökar i storlek, är anestetiska, ofta har upphöjda kanter och ibland omges av rodnad. Såren är oftast självläkande, men läker långsamt.

Mucokutan leishmaniasis (ML/espundia) orsakas framförallt av arter tillhörande *L. braziliensis*-komplexet (utbredning Central- och Sydamerika). Alla vävnader, utom benvävnad, kan angripas. Mucokutan leishmaniasis debuterar ofta månader/år efter primärinfektion.

Visceral leishmaniasis (kala-azar) orsakas framförallt av arter tillhörande *L. donovani*-komplexet: *L. donovani* (utbredning Afrika, Medelhavsländerna, Asien, Central- och Sydamerika), *L. infantum* / (*L. chagasi*) (utbredning Medelhavsländerna, Central- och Sydamerika). Den allvarligaste formen av leishmaniasis som obehandlad nästan alltid är dödlig. Generell infektion som karakteriseras av en ofta konstant, alltmer stigande feber, avmagering, trötthet och mjält- och leverförstoring och utveckling av anemi/benmärgspåverkan. Hos personer med immundefekter kan en mer akut bild ses med hög feber, magsmärter, huvudvärk och yrsel.

METOD/ANALYSRINCIP

Direktmikroskopi. Mikroskopipreparaten avläses med avseende av förekomst på *Leishmania*-amastigoter.

Odling på specialmedium. Odlingsrören mikroskoperas avseende förekomst av *Leishmania*-promastigoter.

SVAR/TOLKNING

Direktmikroskopi

Mikroskopieresultat telefonbesvaras samma dag som provet omhändertagits i laboratoriet:

Förekomst av Leishmaniaamastigoter eller Inga Leishmaniaamastigoter påvisade

Odling

Positivt odlingsresultat är diagnostiskt och besvaras omedelbart. Negativt odlingsresultat besvaras efter 3 veckor:

Växt av Leishmaniapromastigoter eller Ingen växt av Leishmania

REFERENSER

1. Cook G.C. & Zumla A.I. (ed). 2009. Manson's Tropical Diseases. 22nd edition. Saunders, London.
2. Garcia L.S. 2007. Diagnostic Medical Parasitology. 5th edition. American Society for Microbiology, Washington D.C.